

Filozofická fakulta Univerzity Palackého

Katedra historie

Markéta Poskočilová

Mlýn Wesselsky

Odsun a období komunismu očima pamětníků

Seminární práce k dějinám 20. století

Vedoucí práce: PhDr. Karel Podolský

Olomouc 2013

Obsah

Obsah	2
1 Úvod	3
2 Mlýn Wesselsky	5
2.1 Historie Mlýna Wesselsky	5
2.2 Rodina Wesselských	9
3 Odsun a období komunismu na Mlýně Wesselsky očima pamětníků	11
3.1 Odsun rodiny Wesselských a situace po válce	11
3.2 Příchod Věry Bergové a období komunismu na mlýně	15
3.3 Subjektivní vnímání doby	19
4 Závěr	20
V práci byly stručně popsány dějiny usedlosti Mlýna Wesselsky od první písemné zmínky, se všemi peripetiemi, které přinášelo jeho vlastnictví. Značnou část jsem také věnovala rodině Wesselský, která má dlouholetou historii. Zejména proto, že držení mlýna v jejich rukou ovlivnilo následující události a promítá se i do reálií dnešních dnů.	
5 Obrazové přílohy	22
6 Seznam pramenů a literatury.....	25
Prameny:	25
Literatura:	25

1 Úvod

Ve své práci jsem se zabývala životem na Mlýně Wesselsky v obci Odry – Loučky. Především událostmi souvisejícími s ukončením 2. světové války, tedy vysídlením německy mluvící rodiny Wesselských do Německa a nastávající situací na usedlosti. Dalším okruhem zájmu byla doba totalitního komunistického režimu, jak jej zažili moji prarodiče se svými dvěma dcerami.

Chtěla jsem zmapovat dění v daném časovém období pouze na značně omezeném prostoru Mlýna Wesselsky bez přihlídnutí k probíhající situaci ve vesnici a jejímu prožívání dalšími obyvateli obce. Cílem bylo zachytit minulé události z úzkého pohledu obyvatel usedlosti, zaměřit se na jejich subjektivní vnímání, pocity a hodnocení daných momentů.

Práce se neobešla bez nastínění vývoje usedlosti v předešlých staletích. Dále potom bez osudů rodiny Wesselských jako posledních a nejvýznamnějších majitelů mlýna.

Nebyl to snadný úkol, protože mnoho z přímých aktérů událostí již nejsou mezi živými jako například Hubert Pazdera, který zemřel v roce 1997. Jediný žijícím člověkem, který zažil konec 2. světové války a odsun je Nortburga Amálie Wesselská, dnes Schwarzfischer, která však žije v Německu. Při své poslední návštěvě České republiky v 90. letech sdělila své vzpomínky na tuto nelehkou dobu některým členům naší rodiny. Události, které následovaly, má ve své paměti Věra Pazderová, avšak ta má již pokročilý věk a s tím související slabší paměť. Dalšími svědky jsou její dcery, Marie a Věra, které vnímaly situace očima malých dětí nebo později mladých dívek, tedy znají většinu příhod zprostředkovaně.

Základním pramenem pro mou práci byly rozhovory s Věrou Pazderovou a Věrou Královou pořázené 2. a 3. 11. 2013 na Mlýně Wesselsky v Loučkách. Starší období znají obě z vyprávění Huberta Pazdery nebo Nortburgy Amálie. Věra Pazderová mluví především o období komunistického režimu a zabývá se spíše prací na usedlosti a zaměstnáním. Věra

Králová hodnotí události zprostředkované členy rodiny a dalšími lidmi, kteří měli se situacemi nějaké dočinění. Rozhovor pouze s Věrou Královou vznikl proto, že je starší než její sestra Marie a také je současnou majitelkou objektu, spolu se svým manželem Jaroslavem Králem.

Ke starším dějinám poskytuje velmi cenné informace kniha od Antona Rolledera, která vyšla v němčině v roce 1903 a v roce 2002 byla přeložena do českého jazyka. Autor se ve svém díle zabývá dějinami města Odry i celého soudního okresu, takže v něm můžeme nalézt zmínky o mlýně v Loučkách. I když Rolleder vytvořil svou knihu na základě vědeckého bádání, který byl typický pro konec 19. století, předkládá nám velmi zajímavé informace z archivních dokumentů, které dnes již nejsou k dispozici.

Rollederovo dílo bylo také hlavním zdrojem pramenů pro práci Pavla Solnického *Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku*. Solnický získané informace kriticky upravil a zjednodušil.

Pro základní přehled o místopisu obce, ve které se Mlýn Wesselsky nachází, nám poslouží především kniha od kolektivu autorů *Okres Nový Jičín. Místopis obcí. II. svazek*.

Více informací se z žádné jiné publikace nedozvíme. Ostatní potřebné materiály je nutno hledat v Rodinném archivu Věry Králové. A dále pak v příslušných archivech České republiky, ale tento úkol bych zanechala pro práci většího rozsahu.

2 Mlýn Wesselsky

Mlýn Wesselsky leží přibližně na horním konci obce Odry - Loučky, v blízkosti řeky Odry.

Od zavedení domovních čísel měl mlýn Wesselský čp. 54. Během 2. světové války a těsně po ní byl evidován pod čp. 86. Potom opět dostal čp. 54. V roce 1961, kdy se Loučky staly součástí obce Jakubčovice n. Odrou, získal mlýn čp. 152.¹ Toto označení přetrvalo do dnešních dnů.

Celá usedlost se skládá z budovy mlýna, ve které se nachází také obytná část. Obytná část je složena pouze z předsíně, kuchyně a koupelny v přízemí a v prvním patře z předsíně, ložnice a komory. Pro tento účel sloužily místnosti i v dřívějších dobách. Ve dvoře se nachází víceúčelová budova tzv. maštale. Dříve v ní byly stáje, sýpka a další obytné místnosti pro pomocníky v hospodářství. Na tuto budovu navazovaly sklepy. V protější části dvora se nachází bývalé kůlny a starý chlév. Další budovou statku je také stodola s kurníkem. Za zmínku stojí dnešní torzo pily, která stála před budovou mlýna. Za součást objektu je považován také tzv. výminek, který však není jeho přímou částí, je registrován pod jiným číslem popisným a to 151.²

---

¹ Loučky se 1. července 1961 staly součástí obce Jakubčovice nad Odrou a spolu s nimi byly 1. ledna 1979 připojeny k Odrám. (CHOBOT, K. a kol.: *Okres Nový Jičín. Místopis obcí. II.svazek*. Nový Jičín 1998. s.113.)

² Rodinný archiv Věry Králové.

2.1 Historie Mlýna Wesselsky

První dosud známá písemná zmínka o mlýně pochází od jednání městského soudu v roce 1545, kterého se účastnil Andreas, rychtář z Louček, se svým synem Martinem. U soudu Martin sdělil, že svému otci dluží ještě za rychtářství 5 kop zlatých bez 4 zlatek. Martin poté prodal rychtu i s mlýnem jednomu ze Stenzelů za 400 zlatých.³

Jak už bylo řečeno, mlýn původně patřil do majetku rychty. V roce 1571 na den obrácení sv. Pavla (25. ledna) předal majitel oderského panství Jan Tomáš ze Zvole a Goldštejna mlýn v Loučkách s třemi koly i polem do vlastnictví Paulu Schwarzovi.⁴ Smlouva ujednávala, že poddaní musí konat potažní i pěší robotu v případě, že ledové kry poškodí řečiště.⁵ Poddaní byli dále povinni čistit mlýnský náhon až po panskou pilu, pokud byla potřeba. Mlýnský náhon totiž zodpovídal za chod celého mlýna a také udržoval stav panského rybníka.⁶ Jejich další povinností bylo dovážet mlýnské kameny do mlýna pouze za stravu a své obilí k šrotování a k mletí museli vozit výhradně do tohoto mlýna.⁷ Mlynáři patřil z mletí šestnáctý díl.⁸

Na den sv. Jiří mlynář odváděl vrchnosti 28 šeftů žita „oderské vrchovaté míry“ a jedno vědro medu. Další vědro medu navíc dával místo chovu loveckého psa nebo chrta. Na den sv. Václava musel platit 4 zlaté místo povinnosti výkrmu prasat.⁹

Okolo roku 1600 vlastnil mlýn Georg Willischer, ale pravděpodobně nebyl majitelem dlouho, protože v matrice je uvedeno, že 18. května 1616 zemřel mlynář Martin z Louček. Po něm byl majitelem mlynář Stenzel.¹⁰

Další zprávu o mlýně máme až z roku 1650, kdy patřil opět do majetku vrchnosti. V době, kdy patřil mlýn ještě mlynáři odváděl na den sv. Jiří 2 maldry čistého zrna, na sv. Václava 4 tolary, ze 2 „fleků“ 24 grošů, 4 slepice a 2 slepice tzv. volské, místo výkrmu dvou prasat. Dále 1 groš 3 haléře a jedno vědro medu na sv. Jiří a sv. Václava. V témže roce

---

³ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 80.

⁴ TAMTÉŽ, s. 108.

⁵ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 102.

⁶ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 108.

⁷ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 108.

⁸ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 102.

⁹ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 108.

¹⁰ TAMTÉŽ.

byl mlýn prodán Jakobovi Kutscherovi. Po něm byl majitelem Georg Kutscher, který zemřel 13. srpna 1684.¹¹

Farní matrika oderského kostela z roku 1682 obsahuje rozpis ročních příjmů oderského faráře, ve kterém se uvádí, že mlynář z Louček musel odvádět jednu měřici pšeničné mouky.¹²

Dalším mlynářem v Loučkách byl Martin Heinel (Hünel), který zemřel 13. února 1693. Po jeho smrti prodala vdova Marina Heinelová 1. června 1693 mlýn Hansi Weigelovi za 350 tolarů. Z této sumy činil závdavek 50 tolarů slezských a každý rok měl nový mlynář splácet 6 tolarů slezských gruntovních peněz na svátek sv. Michala, až do vyplacení celé částky.¹³

V roce 1698 svobodná paní Anna Alžběta von Hoffman prodala oderské panství svému bratrovi, říšskému hraběti Janu Petrovi Antonu von Werdenberg a při této události se zjistilo, že u mlýna v Loučkách je nedoplatek 203 zlatých 54 krejcarů, takže Hans Weigel měl nakonec zaplatit celých 410 tolarů 9 krejcarů.¹⁴

Po svém otci převzal mlýn Martin Weigel za částku 350 tolarů dne 12. prosince 1723. Závdavek činil 80 tolarů a měl jej položit do dvou let a ročně splácet po 10 tolařech.

Dne 5. listopadu 1742 bylo potvrzeno privilegium z roku 1571 Franzem Leopoldem hrabětem Lichnovským z Voštic a znovu pak 13. března 1768 Johannem Carlem Lichnovským z Voštic.¹⁵ V roce 1743 Barbora Kajetánka Lichnovská urovnala spor mezi mlynářem z Louček a jakubčovickým mlynářem Wesselským. Wesselský neměl nárok na žádné mleče z Jakubčovic s výjimkou tří sedláků, protože mleče, podle zmíněné smlouvy, patří do mlýna v Loučkách.¹⁶

Martin Weigel zemřel 19. března 1747 ve věku šedesáti let. Přestože jeho syn Karel byl již dospělý, nepřevzal hospodářství ihned po smrti otce, ale dalších deset let jej spravovala vdova po Martinu Weigelovi. Karel Weigel se dne 29. října 1747 oženil s Alžbětou, dcerou dědičného rychtáře v Loučkách Antonína Stabela. Matka prodala mlýn svému synovi Karlovi Weigelovi až 22. června 1757 za 350 tolarů.¹⁷

---

¹¹ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 103.

¹² ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 108.

¹³ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 103.

¹⁴ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 283.

¹⁵ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 103.

¹⁶ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 238.

¹⁷ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 103.

Karel Weigel vlastnil mlýn necelých pět let, protože 16. ledna 1762 mlýn v Loučkách prodal Johannu Wesselskému, dolnímu mlynáři z Jakubčovic nad Odrou za 1000 tolarů nebo 1200 zlatých rýnských. Johann Wesselský koupil mlýn pro svého nejstaršího syna Valentina Wesselského (* 26. ledna 1740).¹⁸

Na počátku roku 1773 vyšly nové urbáře, podle kterých museli mlynáři z jednotlivých vesnic odvádět dávky obilí. Mlynář z Louček měl odvádět 24 korců „vrchovate míry“ žita.¹⁹

Dne 24. září 1797 koupil dominikální laudemiální mlýn v Loučkách čp. 54 o třech složeních Lorenz Wesselský po svém zemřelém otci za 2000 zlatých rýnských. Závдавkem položil 1000 zlatých rýnských a dalších 20 let měl platit 50 zlatých rýnských.²⁰

Lorenz Wesselský odváděl 10% laudemium, na sv. Jiří a na sv. Michala, poplatek z polí 12 krejcarů, z nivy 16 krejcarů, za výkrm prasat 4 zlaté 48 krejcarů, mlýnský poplatek 3 zlaté, na sv. Jiří 54 korců žita a 1 korec tzv. psího ovsa. V mlýnském náhonu mohl chytat ryby, na opravy hrází mu dávala vrchnost potahy a robotníky, jakubčovický mlynář měl poskytovat pomoc. Vrchnost také dovážela mlýnské kameny, dřevo na opravu mlýna a zařizovala čištění strouhy.²¹

V roce 1820 došlo k vyrovnání mezi Lorenzem Wesselským a vrchností v Odrách ohledně pily, která byla u mlýna. Vodní koryto bylo pro obě strany společné, proto měli přívod vody udržovat společně. Koryto vrchnostenské pily, které zřídila vrchnost na své náklady, měla také sama udržovat v celé jeho délce, stejně jako všechno, co k pile patřilo. Mlynář měl udržovat své tři dřevěné žlaby a vše, co k mlýnu patřilo, stejně jako zeď u zahrady a zeď vedle pily vlevo od mlýnského náhonu, protože obě tyto zdi patřily k jeho pozemku.²²

Majetkové přiznání oderské fary ze dne 13. října 1834 obsahuje mimo jiné příjmy z jednotlivých mlýnů. Mlýn v Loučkách měl odvádět po osmince mouky, máz za 3 krejcare, činí 1 zlatý.²³

Dalším majitelem mlýna v Loučkách byl Josef Wesselský (1804-1879), syn Lorenze Wesselského. Po něm následoval Ferdinand Wesselský, dále pak jeho syn Ferdinand Wesselský mladší (* 26. února 1858), který se stal v roce 1899 starostou obce. Posledním

---

¹⁸ TAMTÉŽ, s. 105.

¹⁹ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 275.

²⁰ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 105.

²¹ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 390.

²² ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 390.

SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 105.

²³ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 404.

majitelem mlýna z rodu Wesselských byl Ferdinand Franz Wesselský (* 7. 1. 1888 – + květen 1945).²⁴

Po smrti Ferdinanda Wesselského převzal mlýn Hubert Pazdera (* 29. srpna 1920 – + 24. srpna 1997). Po smrti Huberta Pazdery se, vzhledem k vzájemné dohodě dědiček, stala majitelkou mlýna jeho starší dcera Věra Pazderová. Od roku 2001 spolu se svým manželem Jaroslavem Králem.

Některé části objektu mlýna byly prohlášeny za kulturní památku již v roce 1999, ale celý areál vodního mlýna Wesselsky se stal kulturní památkou v roce 2003.

2.2 Rodina Wesselských

Jméno Wesselský se v oblasti Oderska objevuje již v 16. století. Podle pozemkové knihy kupu a prodeje domů Witek Wesselský kupuje dům na náměstí v Odrách od Paula Galera.²⁵ Paul Galer byl městským rychtářem v Odrách v letech 1553-1555.²⁶

Witek do této oblasti přišel pravděpodobně se svými dvěma bratry, kteří byli duchovními jednoty bratrské a působili v různých bratrských obcích jako byl Lipník, Fulnek, Odry, Chropyně. Bratři pocházeli pravděpodobně z Votic v Čechách.²⁷

Witek se později stal členem plátno-tkalcovského cechu. V letech 1557 - 60 byl členem městského soudu. Měl tři děti, Johanna, Waltera, Marinu - manželku Michaela Bartsche.

Johann si vzal Annu, dceru zemřelého soudce Dvorského na Veselí. Johannův syn Andreas se oženil do Dobešova a okolo roku 1648 se stal svobodným pánem.²⁸

---

²⁴ SOLNICKÝ, P.: Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl. Praha 2007, s. 105.

²⁵ SokA Nový Jičín, Archiv města Odry, Kniha kupů a prodejů domů, inv.č.22, sign. A 24-1 No. 1, str. 353.

²⁶ ROLLEDER, A.: Dějiny města a soudního okresu Odry. Odry 2002, s. 314.

²⁷ Rodinný archiv Věry Králové.

Andreasův syn Johann (* 3. března 1641) se v roce 1668 žení s Juditou, dcerou pozdějšího mlynáře na mlýně v Loučkách a Jakubčovicích Paula Schwarze. Johann tím zdědil mlýn v Jakubčovicích. Po náhlé mrti své první manželky (+ 3. března 1675) se 31. května 1676 oženil s Justinou, dcerou mlynáře v Odrách Georga Heitela.²⁹

Mlýn v Jakubčovicích přebírá jeho nejmladší syn Jakob (* 3. července 1684). Jakob se 22. listopadu 1705 oženil s Juditou, dcerou jakubčovického rychtáře Martina Poppa. Na něj navazuje Jakobův nejstarší prvorozený syn Johann (* 16. prosince 1766), který se 21. září 1738 oženil s Elizabeth, dcerou heřmanického dědičného rychtáře Paula Paulera.³⁰

Johann Wesselský za svého nástupce v jakubčovickém mlýně určuje svého nejmladšího syna Martina. Jeho druhý syn Štefan se přiženil na statek v Loučkách č. 11. Pro svého nejstaršího syna Valentina (*26. ledna 1740) kupuje roku 16. ledna 1762 mlýn v Loučkách č. 54 za 1000 tolarů. Valentin se 24. srpna žení s Rosinou, dcerou rolníka z Louček Josefa Schilhaba. Podruhé se žení 3. července 1793 s Klárou, dcerou krejčovského mistra Johanna Georga Koschatského. Ve Valentinově závěti je údaj, že majetek mlýna č. 54 má převzít jeho nejstarší syn Lorenz.³¹

Lorenz přebírá mlýn po smrti otce dne 24. září 1797. Dne 22. září 1795 se oženil s Terezií, dcerou jakubčovického rychtáře Johanna Georga Poppa. Z manželství vzešlo devět dětí, z nichž Josef (* 25. června 1804) převzal mlýn.³²

Po Josefu zdědil mlýn jeho vnuk Ferdinand Wesselský mladší, jehož otcem byl Ferdinand Wesselský (* 25. března 1834) a matkou Karolina, rozená Schwarzová ze Lhoty. Z tohoto manželství vzešly další tři děti. Anna, která zemřela 19. listopadu 1860 při narození. Dále syn Josef a Emil, ten si vzal Antonii, rozenou Příkrylovou z Penčic a stal se majitelem mlýna v Záběštní Lhotě. Z jejich manželství vzešly tři děti. Jedno z dětí byla také Marie Wesselská, která si v roce 1919 vzala Františka Pazderu.³³

Ferdinand Wesselský mladší (* 26. února 1858) si 26. dubna 1887 vzal za manželku Amalii rozenou Kosakovou z Dobešova. Posledním majitel mlýna rodu Wesselský byl jeho syn Franz Ferdinand Wesselský.³⁴

---

28 TAMTÉŽ.

29 TAMTÉŽ.

30 TAMTÉŽ.

31 TAMTÉŽ.

32 Rodinný archiv Věry Králové.

33 TAMTÉŽ.

34 TAMTÉŽ.

Franz Wesselský (* 7. ledna 1888) se v roce 1919 oženil s Johannou (* 18. prosince 1894), dcerou dědičného rychtáře z Rudoltic Josefa Polzera. Z jejich manželství vzešly čtyři děti. Prvorozená Gertruda Marie (* 19. ledna 1919) zemřela již ve třinácti letech (+ 12. prosince 1932). Dalšími byli synové Helmut Ferdinand (* 14. prosince 1921) a Walter Richard (* 10. prosince 1923) a nejmladší dcera Nortburga Amalie (* 18. května 1932).³⁵

Franz Ferdinand zemřel tragickou smrtí v květnu 1945. Jeho rodina byla v roce 1946 vysídlena do Bavorska, kde rod dále pokračuje. Helmut Ferdinand zemřel 29. dubna 2012 v Mnichově, jeho bratr Walter Richard v Bavorsku, ale datum není známo. Nejmladší dítě Northburga Amálie stále žije v Regensburgu.³⁶

V roce 1946 mlýn na žádost Johannny Wesselské převzal Hubert Pazdera (* 29. srpna 1920), syn Marie Wesselské a Františka Pazdery (* 9. března 1886).³⁷

3 Odsun a období komunismu na Mlýně Wesselsky očima pamětníků

3.1 Odsun rodiny Wesselských a situace po válce

Z vyprávění ještě žijící Nordburgy Amálie Wesselské, dnes Schwarzfischer je známo, že na konci války celé konvoje Sudetských Němců z Oder a z přilehlých vesnic utíkaly na západ před přicházející Rudou armádou. Prchali především do Olomouce, protože byly šířeny falešné informace o tom, že je zde umístěna americká armáda. Lidé údajně nakládali na žebříňáky tažené koňmi svůj majetek a přes lesy, zejména přes prostor Libavá, se snažili dostat do Olomouce. Tito lidé byli často v lesích odstřelováni spojeneckými vojsky, kde se dnes nachází hromadné hroby, jeden z nich je například v lese u vesnice Spálov. Většina

---

³⁵ TAMTÉŽ.

³⁶ TAMTÉŽ.

³⁷ TAMTÉŽ.

z těchto obyvatel se do Olomouce nedostala, protože byli odstřeleni nebo se k nim dostala informace, že zprávy o americké armádě jsou mylné a zůstávali ukryti v lesích.³⁸

Podobný osud potkal také Johannu Wesselskou a již zmiňované její nejmladší dítě Nortburgu Amálii. Tyto dvě ženy se dostaly až do Čech, avšak není přesně jasné jakým způsobem, podle babičky Věry Pazderové to bylo autem s vojáky a teta Věra Králová uvádí, že byly pravděpodobně někým odvezeny a částečně mohly cestovat vlakem. Přiblížily se až do okolí Lidic, což bylo pro obě značně nebezpečné, protože neuměly česky. Po třech týdnech se však vrátily na Moravu a není opět známo jak. Babička Věra Pazderová vzpomíná, že obě šly pěšky z Olomouce až zpět domů. Teta Věra Králová zmiňuje, že se cestou obě zastavily u sestřenic paní Johanny Wesselské a ta jí oznámila, že její manžel Ferdinand Wesselský byl zastřelen.

Poslední majitel mlýna Ferdinand Wesselský byl zastřelen v dnešní obci Lipná vojáky Rudé armády v květnu roku 1945. Traduje se několik variant příčin jeho smrti. Podle jedné jej vojáci legitimovali a Ferdinandovi vypadla z tašky s doklady fotka jeho syna Helmuta, který byl na východní frontě, takže měl uniformu Wehrmachtu a příslušníci Rudé armády ji považovali za uniformu jednotky SS. Druhá uvádí, že Ferdinand byl udán příslušníkům jedním z čeledínů nebo lidí, kteří se ve mlýně pohybovali. Tento člověk měl za sebou špatné činy a chování, o kterých majitel mlýna věděl, což se mu nelíbilo a také měl s největší pravděpodobností zájem o mlýn. Věra Králová se před dvěma lety sešla s paní, která tuto událost pamatuje a ta se zmínila, že „*Rusové byli stále pod vlivem alkoholu, že byly prostě stále ožralí, takže nevěděli mnohdy asi, jestli dobře dělají nebo špatně, nebo vůbec co dělají.*“ Ferdinand byl pohřben místním farářem v Lipné a během roku 1946 byl tajně vykopán a převezen do rodinného hrobu v Odrách.

Johanna Wesselská zůstala sama s dcerou, protože nejstarší syn Helmut bojoval na ruské frontě, z které se v té době snažil utéct, přes Polsko a oblast budoucí NDR. Zde pravděpodobně v převlečení pracoval na statku a až později se dostal zpět ke své rodině, která byla v roce 1946 vysídlena do Bavorska.

Její další syn Walter Richard se snažil utéct na západ, ale byl zatčen a uvězněn ve věznici na Pankráci. Údajně byl dlouhou dobu na pokraji života a smrti, ale na přímluvu Johanny Wesselské a mlynáře Wolfa z Branky u Hradce nad Moravicí, který měl dříve funkci předsedy mlynářské komory, byl propuštěn z důvodu potřeby pomoci na mlýně. Neví se, zda

---

³⁸ Loučky byly osvobozeny 6. a 7. května 1945. (CHOBOT, K. a kol.: *Okres Nový Jičín. Místopis obcí. II. svazek.* Nový Jičín 1998. s.114.)

byl přivezen do Louček nebo do Branky, ale sestra mlynáře Wolfa Blanka Wolfová, kterou před lety teta Věra Králová navštívila, vzpomínala, *„že byl tak zbídačelý, že byl schopen akorát ležet, popřípadě sedět v posteli, že byl tak vyhublý.“* Za záchranu života byl Walter do konce života vděčný. Letos v létě mlýn navštívil Walterův syn Werner, který dovezl s sebou ukázat fotku Waltera s Blankou Wolfovou a ještě jednou ženou, které jej po letech v Německu navštívily. Největším paradoxem je, že mlynář Wolf byl za 2. světové války uvězněný v koncentračním táboře a podle tetiných slov *„byla to kuriozita, že člověk, který byl zavřený v německém koncentračním táboře zachránil sudetského Němce.“*

Johanna Wesselská s dcerou musely odejít do sběrného tábora a v mlýně nikdo nezůstal. Naštěstí v Záběštní Lhotě žila jedna větev rodiny Wesselský, Marie Wesselská se svým manželem Františkem Pazderou, kteří měli pět dětí. Jejich nejstarší syn byl Hubert Pazdera, ten dostal příkaz od své matky Marie, že musí odejít do Louček, protože mlýn zůstal bezprizorní a je vykrádán, takže je potřeba nějakým způsobem zachránit rodový majetek. Hubert v této době pobýval na Frýdecko-Místecku, kde prováděl práci kontrolora kravského mléka. V této situaci podle tety *„musel nechat, v celku bych řekla, radostný svobodný život a přijít tady do té děsivé poválečné situace do Sudet do Louček.“*

Dědeček Hubert Pazdera převzal majetek v červnu 1945, kdy byl pověřen prozatímní správou a poté si obě ženy vyžádal na práci do mlýna, tím oběma zachránil život, protože díky němu se mohly vrátit zpět na svůj majetek a v celkem přijatelných podmínkách zde zůstat až do roku 1946. Ze vzpomínek Nortburgy je jasné, že podmínky v táborech byly otřesné. Teta cituje její slova *„bylo úplně běžné, že velitelé těch táborů pouštěli ruské vojáky, aby se užili na německých dívkách a ženách. A že třeba její kamarádka měla takových šest mužů a následkem toho zemřela.“*

Jak už bylo řečeno, rodina byla v roce 1946 odsunuta do Bavorska. Odvezli si s sebou jen nejnutnější majetek, který jim nakonec někdo sebral, protože podle tety *„přišli do naprosto rozbitého zdevastovaného Německa, a to Bavorsko asi nebylo ještě tak kruté poznamenané, kde byl obrovský hlad.“* Nortburga později napsala dědečkovi dopis, kde popisovala v jakých podmínkách se nacházeli a jak bojovali o holý život.

Dědeček Hubert také vyprávěl o dvou nacistech, kteří žili v Loučkách. Jeden z nich byl starosta, což byla samozřejmost. Druhý se jmenoval Wesselský, ale nebyl příbuzný. Když si pro něj přišla nějaká určitá forma státní složky, tak prohlásil, že není Wesselským, kterého

hledají a poslal je do jiné rodiny, protože Wesselských bylo již v tuto dobu ve vesnici mnoho. A tato nevinná rodina byla zlikvidována.

Lidé z jedné obce byly po odsunu v Německu často soustředováni opět na stejné místo a každá rodina, která měla prostor, musela k sobě vzít určitý počet odsunutých. A právě rodina Wesselských se opět setkala s touto rodinou „udavačů“. Když se teta Věra zeptala při návštěvě Nortburgy, co s touto rodinou provedli, tak odpověděla *„co jsme měli dělat? Jo, prostě to už nešlo řešit, každý už potom žil ten svůj těžký život a už situaci byla jiná, která v Německu nadešla.“*

Teta Věra Králová z vyprávění pamatuje, že těsně po skončení války se lidé snažili na mlýně ukořistit, co se dalo. Jedna sloužící si odnesla šicí stroj, který později musela vrátit. Nikdy se však nevrátil klavír, který pravděpodobně skončil v některé z místních škol a nepodařilo se dohledat v které konkrétně. O vykrádání mlýna se zmiňuje také babička Věra Pazderová.

Z majetku ve mlýně nezůstalo téměř nic. Z dobytka zůstala pouze jedna černá kráva, za kterou měl být dědeček údajně málem zastřelen, protože ruští vojáci se domnívali, že kráva je jejich. Koně koupil po válce vysloužilý od vojska *„a to Wesselští se vědělo, že měli krásné vrané koně.“*

Po válce byl mlýn a veškeré zařízení v něm zaplombováno. Ve mlýně se přesto mlelo, ale dědečka asi někdo udal, přišla kontrola a dostal nařízeno, že má vše znovu zaplombovat, i když se bránil, že mele jen pro svou potřebu.

V březnu 1947 se Hubert Pazdera stal národním správcem celé usedlosti. Majetek splácel Fondu národní obnovy mnoho dalších let. Teta si není jistá, jak dlouho rodiče majetek spláceli, ale zhruba do období kolem roku 1965. Babička vzpomíná, že jen za budovu mlýna se mělo zaplatit 150 tisíc korun československých „staré měny“ .

Dědeček po válce na mlýně pouze šrotoval a to do roku 1955, protože *„jak teho zastřelili teho mlynáře, tak mlýn umřel zároveň s ním“* konstatuje babička, která tvrdí, že manžel Hubert mlít neuměl.

V tomto období dědečkovi s hospodářstvím pomáhala paní Fanka, která se mu pravděpodobně starala také o domácnost. Později na mlýn přišla dědova sestra Marie Pazderová. Jeho sestra byla pohledná mladá žena a během svého působení v Loučkách se také dvakrát zamilovala. Poprvé do sedláka, který do těchto končin přišel po válce na statek a podruhé do důstojníka, který vedl vojáky do místních lesů kácet stromy napadené kůrovcem.

Důstojníkem byl Zdeněk Kuřec, za kterého se Marie provdala. Poté Hubert Pazdera zůstal na mlýně sám a jen příležitostně mu chodili pomáhat různí lidé, například v sadě nebo se sázením plodin např. cibule, řepy, brambor.

V době, kdy byl Hubert Pazdera na mlýně sám, mu rodiny z vesnice nabízely své dcery. Věděli, že má velké hospodářství, ale asi si nikdo nedokázal představit, jaká práce a život by jejich dcery mohl potkat.

3.2 Příchod Věry Bergové a období komunismu na mlýně

V roce 1951 přichází na mlýn babička, ještě tehdy Věra Bergová, která se v tomtéž roce provdala za Huberta Pazderu a také se jim narodila první dcera Věra Pazderová.

Babička mi povyprávěla, jak se s dědečkem seznámili. Bylo to na plese v Penčicích, kde dědeček babičku vyzval k tanci. Týden před tím byl totiž ples v Sobiškách, odkud pocházela babička a na tomto plese byl dědův bratr Vilém, který babičku s dalšími děvčaty pozval na již zmiňovaný ples v Penčicích. Vilém chtěl pravděpodobně sehnat bratrovi Hubertovi nevěstu. Což se mu v závěru podařilo, protože babičce začaly chodit dopisy od Huberta, ve kterých ji zval na mlýn v Loučkách. Babička Věře „to nedalo“ a odhodlala se přijet na mlýn podívat. Byla neděle a babička přijela vlakem do Jakubčovic nad Odrou a potom šla pěšky do Louček hledat mlýn. Když mlýn našla, dědeček zrovna šrotoval. Pravděpodobně se díval z okna a uviděl ji, tak vyšel před mlýn a volal na ni, aby se šla podívat. Poté ji ukázal usedlost a babičku nejvíce okouzila louka za polem a meze okolo pole s ovocnými stromy. Babička ráda vzpomíná na to, jak to dříve vypadalo krásně a myslím si, že to byl jeden z hlavních důvodů, proč si místo zamilovala a rozhodla se odejít za dědečkem do Louček. Teta Věra její rozhodnutí hodnotí: *„asi netušila, jaký těžký život je bude tady čekat, byla to samozřejmě těžká práce. Ale tehdy byli mladí a šli do toho s nadšením, jenomže brzy to asi ochladlo, protože se začla vlastně kolektivizovat vesnice. Začly se rušit činnosti soukromě hospodařících rolníků, byli vlastně vyzýváni, aby vstoupili do tvořících se družstev, někteří možná z nějakého ideálu do toho i vstoupili, někteří i po zkušenostech, že třeba, hlavně tu v těch sudetských oblastech, že hospodařit neumějí, tak rádi ta družstva uvítali. Nebylo to tak u mých rodičů, ti by rádi hospodařili, ale doba je samozřejmě tlačila takzvaně ke zdi.“*

V roce 1953 byla největší budova ve dvoře tzv. maštale „dobrovolně pronajata“ Jednotnému zemědělskému družstvu Loučky a byla upravena tak, aby tam mohli být ustájeni

koně. V jednu dobu zde pobývalo až dvanáct koní a dva plemena hřebci, kteří byli později ustájeni pod stodolou v místech bývalých stolařských dílen. Nájemní smlouva byla dlouhodobá a k jejímu zrušení došlo až v roce 1978, kdy už byla pokročilá mechanizace a koně se přestali užívat k práci na poli. Podle babičky také mnozí z mužů, kteří s koňmi pracovali, již nebyli naživu, takže se o koně neměl kdo starat.³⁹

V padesátém třetím roce došlo také k měnové reformě. Mých prarodičů se tato událost příliš nedotkla, protože jak babička tvrdí, neměli skoro žádné peníze. Problémem však bylo, že nedostávali potravinové lístky, takže např. cukr měl pro ně podle babičky hodnotu 250 Kčs. Více se reforma dotkla řezníka Krejčíře, který pobýval v budově tzv. výminku.

Řezník Augustin Krejčíř pocházel z Kroměříže a přišel do Louček v roce 1947. V této době byli řezníci pouze v Odrách a lidé navrhovali Národnímu výboru, aby byl řezník také v Loučkách. Do vedlejších Jakubčovic nad Odrou přišli po válce lidé z Kroměřížska a právě tito lidé navrhli Národnímu výboru pana Krejčíře jako řezníka. Pravděpodobně byla ve městě větší konkurence, proto se Krejčíř rozhodl odejít do pohraničí. Po dohodě s mým dědečkem si zřídil živnost v jedné z budov patřících k usedlosti mlýna-výminku. Měl koně a povoz, kterým rozvážel maso a přivážel poražená zvířata na zpracování. V jedné místnosti budovy měl prodejnu, další mu sloužila pro uskladnění masa, kde bylo navěšené maso na háčích a ve dvoře si přistavěl také chladírnu, ve které maso chladil.

V roce 1948, kdy se rušily živnosti, připadlo jeho řeznictví pod Spotřební družstvo Jednota pod názvem Jatka. Svého soukromé podnikání se však nechtěl úplně vzdát, takže občas dělal tzv. zabijačky. Zásoboval také pionýrské tábory, na poutích prodával vařené párky. V této činnosti mu pomáhala jeho žena Bohumila. V této době již neměl povoz, ale měl motorku Jawu, na které měl po bocích proutěné koše a v nich vozil maso a uzeniny. Myslím si, že z toho všeho měl celkem slušný zisk, i když samozřejmě ne jen pro sebe, ale hlavně pro Jednotu. A právě již zmiňovaná reforma mu způsobila velké starosti. Jednak měl doma tržbu ze sobotního prodeje a také měl pravděpodobně našetřený nemalý obnos peněz. Měnová reforma jej zaskočila natolik, že podle slov méj tety, mu způsobila problémy tzv. běhavky. Později byla prodejna uzavřená z hygienických důvodů, protože vedle budovy bylo hnojiště pro ustájené koně.

---

³⁹ JZD Loučky vzniklo v roce 1950. V roce 1960 se připojilo k JZD Jakubčovice a v roce 1976 se společně staly součástí JZD Odersko Odry. Dnes nazývané ZD Odry. ((CHOBOT, K. a kol.: *Okres Nový Jičín. Místopis obcí. II.svazek.* Nový Jičín 1998. s.114.)

Období 50. let bylo pro rodinu velice těžké. Prarodiče museli odvádět tzv. kontingenty, jejichž množství se stanovovalo podle velikosti pozemku. Odvádění kontingentů byla jedna z metod, jak donutit zemědělce vstoupit do Jednotného zemědělského družstva, takže většinou byly předepsané dávky velmi těžko splnitelné. Teta Věra vzpomíná, jak jí její maminka vykládala, že v některých případech jedli pouze vejce nebo jim zbyl pouze půl litr mléka pro vlastní užitek, protože více jim kvůli odevzdaným dávkám nezůstalo. Kvůli těmto odvodům jim nezbývalo mléka, vajec a dalšího na prodej, aby z toho měli i užitek. Občas prodali mléko, u kterého záleželo na tučnosti, ale většinou za 1 litr mléka dostali 1 Kčs, což bylo velmi málo. V létě prodávali ovoce, často přijížděli lidé především z Ostravy. K tomu všemu stále spláceli částky Fondu národní obnovy, takže jim opravdu moc peněz nezbývalo.

K náladě nepřispělo ani neustálé předvolávání dědy na národní výbor kvůli vstupu do jednotného zemědělského družstva. Další perličkou bylo, že babička byla členkou Komunistické strany Československa, aniž by si toho byla vědoma, protože ji do strany zapsala její maminka, stejně jako babiččiny další sourozence. Jednu dobu k prarodičům přicházeli zástupci KSČ a lákali ji na schůze apod. Teta vzpomíná, že toto dokázalo dědečka velmi rozezlít, protože *„on byl odpůrce takového smýšlení a takovéto strany a asi to byly všechno počátky potom těch jeho zvláštních psychických stavů, které se odrážely potom i na celkovém jeho chování a na té atmosféře u nás doma v rodině.“*

Poslední kapkou bylo, když jim jejich pozemek za mlýnem vyměnili za pozemek za řekou Odrou, což bylo velmi daleko na odvádění dobytka na pastvu. Takže v roce 1959 byli prarodiče nuceni vstoupit do JZD. Než do něj vstoupili, prodali šest svých prasat a také mléko, které neodvedli během dávek a prodali je do mlékárny, litr za 2,50 Kčs. Za tyto peníze si pořídili mycí stůl, kredenc a dědeček pluh na orání.

Při vstupu do družstva museli odvést mrtvý a živý inventář. Mrtvým inventářem byly některé stroje a mezi živý se řadil dobytek. Tetě se živě vybavuje obrázek, když její maminka vyváděla krávy z chléva a velmi u toho plakala. Když je odvedly do JZD, tak ví, že krávy ženy z vesnice nechtěly dojit, protože to byly krávy tzv. kulaka, takže babička si je musela odvést zpátky domů. Dojičky však samozřejmě dostaly příkaz, aby krávy podojily a babička musela vrátit krávy zase zpět do JZD. Další podobnou příhodou bylo, že když byly krávy hnány z pastvy nad mlýnem pracovníky JZD, kde krávy dříve pásli prarodiče, tak jedna z krav, kterou si babička přinesla s sebou z domova na mlýn a jmenovala se Baruše, přišla z pastvy automaticky zpátky na dvůr. Babička jí řekla: *„Barušo, ty nemůžeš být u nás, ty už*

musíš jít mezi ty své přítelkyně.“ Potom přišel jeden z pracovníků a odvedl si ji zpět mezi ostatní.

Po vstupu do JZD babička ze začátku pracovala v rostlinné výrobě, že jezdila pracovat na pole se skupinou žen, které se řídily pokyny skupináře. Podle tety Věry *„jí tady tato činnost asi příliš nevyhovovala, že neměla ráda takové velké kolektivy a třeba i ty ženské kolektivy, takže později se dostala do kravína, kde se starala o dobytek a o krávy a to jí asi mnohem lépe vyhovovalo, s tím byla spokojena, protože ta láska k těm zvířatům jí zůstala do teďka a někdy jsem měla pocit, že s těmi zvířaty, s tím dobytkem si rozumí víc než s těmi lidmi.“*

Nejprve se babička starala v kravíně o krávy, místo paní, která onemocněla, potom poklízela telata a později dohlížela na jalovice. Babička vzpomíná že *„některý ten zootechnik nestál za nic.“* Podle ní se měly jalovice připouštět, když měly minimálně 18 měsíců, ale někteří chtěli připouštět již dříve a potom krávy nedojily a byly slabé. Ze začátku v JZD dostávali velmi málo peněz za práci a ještě chtěli, ať dobrovolně pomáhají s další prací např. sušit seno atd. Ale babička nechtěla pomáhat, protože měla další povinnosti doma. Stále s dědou chovali krávu a prase, také se musela starat o domácnost a o své dvě dcery, tetu Věru a moji maminku Marii, která se narodila v roce 1956.

Dědeček pracoval ze začátku jako mechanizátor, později jako skupinář, který rozdělával práci jednotlivým pracovníkům JZD a u toho se řídil pokyny agronoma. Dokonce si dálkově doplnil vzdělání na Střední zemědělsko-technické škole v Opavě. Teta Věra si myslí, že její otec *„byl vcelku inteligentní, ale že neuměl se sžít s tím režimem, což do jisté míry bylo i důvodem, proč třeba se nechtěl zúčastňovat i některých aktivit toho družstva nebo kdyžtak s nějakým takovým vzdorem nebo sebezapřením, ať to byly třeba takzvané doplatky nebo různé schůze a podobně, takže se vždycky trošku tak vyčleňoval a taky nechtěl i příliš se s těmi funkcionáři toho družstva stýkat nebo s nimi nějak blíže spolupracovat, což mohlo být i taky důvodem toho, že ho později z těchto funkcí odvolali.“* Podle babičky bylo hlavním důvodem jeho propuštění z pozice skupináře to, že její manžel jezdil na kole rozdávat lidem práci, ale poté, co v roce 1976 JZD stalo součástí JZD Odersko Odry, tak na kole se vše nedalo stihnout. Jeho práci převzal mladý muž, který přišel z vojny a chtěl být skupinářem. Měl motorku, takže všechny pracovníky mohl objet rychleji než dědeček na kole.

Nějakou dobu byl dědeček Hubert nezaměstnaný, ale tato forma života nebyla v této době přípustná, tak začal s babičkou chodit do kravína a pomáhal jí s jalovicemi. Toto zaměstnání

jim již vydrželo a dokonce jej vykonávali ještě dva roky v důchodu, ale potom se lidem nelíbilo, že pracují při důchodu a podle slov babičky „*všeci křičeli, že máme důchod a ještě berem, děláme, takže máme peněz dost, takže potom sme toho museli nechat a potom jich to mrzelo, protože neměli takový lidi, jak já jsem se o to starala, aby jim ty jalovice zůstaly březí.*“

3.3 Subjektivní vnímání doby

Velmi zajímavé jsou pocity zúčastněných z prostředí a doby, ve které žili. Moje teta Věra viděla zmíněné události z pohledu malého dítěte nebo později z pozice mladé dívky. „*Když tady na tom dvoře našem fungovalo jednotné zemědělské družstvo a měli tady ustájené ty koně tak, že opravdu pro mě jako pro dítě toho majitele to nebylo jednoduché, určitě tak i stejně pro mé rodiče nebo pro mou sestru, protože se vám pořád vlastně v tom vašem domě vyskytovali cizí lidé, kteří tu byli od rána do večera a někteří přenocovali i ve stodole, takže i v noci. Byli to lidé, které bychom dneska zařadili, někteří z nich, jako asociálové, jako asociáli, protože nebyli schopni se sami o sebe příliš postarat a byli to lidé se sklonem k alkoholismu nebo nějakým prostě takovým neobvyklým formám chování a když si vzpomenu, že třeba když jsme ráno vstávali, tak jsme vlastně měli ložnici v prvním patře a u toho vchodu je takový balkónek, takže jsme vždycky nejdříve opatrně otevřeli dveře a podívali jsme se, jestli někdo je na dvoře a pak jsme z těch schodů, protože do té ložnice a z ní se nedalo chodit vnitřkem, museli jsme chodit venkem přes dvůr, tak jsme se vždycky dívali, jestli tam náhodou někdo není z těch chlapů, jak jsme jim říkali, abychom prošli dolů do kuchyně nebo zase naopak z kuchyně nahoru, protože člověk pořád měl pocit, že se na něho někdo dívá, že ho nějak sleduje, i když neměl třeba žádný úmysl, ale bylo to prostě nepříjemné, navíc ti lidé, kteří se tu na tom dvoře někteří pohybovali, tak měli zase své nějaké rádoby kamarády nebo i kamarádky, ti za nimi chodili a taky mnohdy se stávalo, že ti lidé, co tu chodili i třeba pracovat, třeba skládat slámu nebo seno na patra ve stodole, kterou družstvo taky užívalo, tak si samozřejmě to, co kde leželo, si vzali a nebo si ovoce posbírali, ořechy, jabka, bylo to úplnou samozřejmostí, protože tehdy soukromé vlastnictví nemělo vůbec žádnou hodnotu a mám pocit, že to ještě v těch lidech stále ještě přežívá až do teďka, že si neuvědomují tu váhu toho soukromého vlastnictví a usuzuju to hlavně ve vztahu k pozemkům, že libovolně se v objektech nebo na pozemcích našich pohybují lidé a taky si sem tam něco posbírají nebo*

natrhají, vůbec nic bych proti tomu neměla, kdyby se přišli zeptat, jestli si kopřivy nebo cokoliv jiného mohou natrhat, samozřejmě bychom jim to dovolili, ale jde o tu smělost nebo spíš o tu nevědomost možná, která pramení z té minulé doby, že si lidé neuvědomují, že vždycky něco už dneska musí někomu patřit, buď nějaké osobě nebo firmě nebo obci, ale prostě není to ničím, není nic ničím.... přesto, že to tu nebylo jednoduché a byli tu ti cizí lidé, tak vždycky mě třeba jako děvče někteří zaujali, vím, že tu byl i nějaký pan Kuba, který tehdy chodil s fajfkou, což bylo pro mě docela neobvyklé, už to byl starší člověk a vím, že sem ho jako děvče si namalovala, jak sedí na kořeni lípy před statkem nebo před usedlostí, myslím, že ten obrázek jsem mu tehdy dala, bylo to samozřejmě jenom namalované pastelkou úplně jednoduše... já s tím družstvem mám spojeno spíš jakoby takové ty zápornější pocity, možná, že to bylo dáno i tím pojmáním té tehdejší doby.“

Babička Věra vzpomíná na soužití s družstevníky jiným způsobem. *„Si tu rozvaž, kolik nás tu bylo, u tych koní tu bylo, ke každému páře koní byl jeden chlap, co tu chodil si pro ty koně a potom s něma jel někdo něco dělat, tak dívej se, co tu byl za problém...aby se to sneslo mezi sebou, rozumíš, ti chlapi rádi se popili... měli jsme strach, aby náhodou někdy, jak kuřili nebo co, aby náhodou nepodpálili barák, takže to jsme pořád měli takovou starost s tím.... ale nebylo to špatný s těma konima, protože aspoň to byl takový život trochu, ti chlapi ráno přišli vzali koně, po práci zas koně v poledně dovezli, nakrmilo se to, jeden člověk to krmil a zas odpoledna jeli.... vždycky jsme vyšli aji s tím JZD, protože když tu byli ty koně tak oni vždycky měli takový trochu respekt z nás, že jsme jich tu nechali jako ty koně dát...“*

Babička celé své povídání uzavírá slovy: *„To tenkrát bylo, volba do JZD, jenom, no fakt a jinčího, co bylo na ten jinčího na světě, jenom takový ty říkám, ty politický situace se dělaly.“*

4 Závěr

V práci byly stručně popsány dějiny usedlosti Mlýna Wesselsky od první písemné zmínky, se všemi peripetemi, které přinášelo jeho vlastnictví. Značnou část jsem také věnovala rodině Wesselský, která má dlouholetou historii. Zejména proto, že držení mlýna v jejich rukou ovlivnilo následující události a promítá se i do reálií dnešních dnů.

Samotné vysídlení německy mluvícího obyvatelstva a období komunistického režimu jsem zpracovala pouze z informací, které mi poskytly rozhovory. Nepřihlížela jsem k tomu, o čem vypovídají archivní prameny. Téma odsunu obyvatel bylo vytvořeno pouze ze zprostředkovaných vzpomínek. Kdežto do období, které následovalo, se promítalo subjektivní vidění svědků událostí.

Z rozhovoru s Věrou Pazderovou lze vysledovat jistou smířenost a radost z toho, že ať byla doba jakákoliv, tak ji vždycky nějakým způsobem přežili. Říká se, že lidé si rádi pamatují jen ty dobré věci a myslím si, že s babičkou je tomu podobně. Příliš se nevracela k negativním momentům, ale raději vzpomínala na zvířata, která vždy milovala. Často se vracela k práci s dobytkem, která jí byla vždy velmi blízká. Vzpomínala na to, jak mlýn vypadal krásně, když na něj poprvé zavítala. Svým způsobem směšně komentovala některé praktiky režimu a jeho dobu. Možná to bylo dáno tím, že veškeré problémy ohledně majetků, režimu, lidí pohybující se v objektu řešil především její manžel Hubert Pazdera, takže na ni přímo nepůsobil psychický tlak z okolí.

Kdežto Věra Králová se mi spíše snažila poskytnout objektivní informace o momentech, které nejsou žádným způsobem zaznamenány, podle toho, jak se je dozvěděla z vyprávění svých rodičů nebo jiných lidí, se kterými se v poslední době setkává jakožto majitelka Mlýna Wesselsky. Snaží se udržovat kontakty s potomky rodiny Wesselských v Německu a získávat další podklady. Velkým přínosem jí byla již zmiňovaná návštěva Nortburgy Amálie.

Hodnotí vzniklé situace také z pozice dědice a nositele rodových tradic, takže můžeme spatřit kritiku událostí a režimů jakožto ničitele již zmíněných tradic. Je si vědoma velké ztráty, kterou jim přinesl odsun rodiny a s tím spojenou ztrátu určité kontinuity. Na vlastní kůži zažila problémy s vypořádáním ohledně majetku, takže lze pozorovat nesouhlas s ideemi komunistického režimu jako byla kolektivizace, zánik soukromých živností a majetku.

Dále lze zjistit, jaký vliv měly odehrané situace na její dětství a další osobní život, že všechny události, které na první pohled nesouvisejí s rodinným životem se v rodině nějakým způsobem odrážely. Ať už na psychice jejího otce nebo atmosféře doma.

Zajímavé by bylo všechny získané informace porovnat s archivními prameny. Jednak pořádně projít celý Rodinný archiv Věry Králové a nejasné mezníky blíže dohledat, dále pak zamířit do fondů daných archivů. Zaměřit se na fondy JZD, národních výborů a také projít Archiv bezpečnostních složek. Jak jsem se již zmínila, toto je úkol pro další možnou práci většího rozsahu.

5 Obrazové přílohy

Mlýn Wesselsky⁴⁰

⁴⁰

Rodinný archiv Věry Králové.

Rodinná fotografie, zleva babička Věra Pazderová, teta Věra, maminka Marie, dědeček Hubert Pazdera⁴³

6 Seznam pramenů a literatury

Prameny:

SokA Nový Jičín, Archiv města Odry, *Kniha kupů a prodejů domů*, inv.č.22, sign. A 24-1 No. 1, str. 353.

Rodinný archiv Věry Králové.

Rozhovory:

Audio záznam rozhovoru s Věrou Pazderovou uskutečněného 2. 11. 2013 v Loučkách

Audio záznam rozhovoru s Věrou Pazderovou uskutečněného 3. 11. 2013 v Loučkách

Audio záznam rozhovoru s Věrou Královou uskutečněného 2. 11. 2013 v Loučkách

---

⁴³

TAMTÉŽ.

– 1.- 6. část

Literatura:

CHOBOT, Karel a kol.: *Okres Nový Jičín. Místopis obcí. II.svazek.* Nový Jičín 1998.

ROLLEDER, Anton: *Dějiny města a soudního okresu Odry.* Odry 2002.

SOLNICKÝ, Pavel: *Vodní mlýny na Moravě a ve Slezsku I. díl.* Praha 2007.